

Fritz Haefke: *Physische Geographie Deutschlands. Eine Einführung mit Betonung der Geomorphologie.* VEB Deutscher Verlag der Wissenschaften. Berlin 1959. $17 \times 23\frac{1}{2}$ cm. 357 sider, 125 fig. DM 24,40.

Bogen giver en oversigt over Tysklands terrainformer med stor vægt lagt på fremstillingen af den geologiske udvikling. Det geografiske islæt synes man godt kunne være mere fremtrædende i denne lærebog, der som et positivt træk er udstyret med en snes kortudsnit (1:200.000) i 2-farvetryk indeholdende kurvebilledet i brunt og det hydrografiske net i blåtryk.

N. Kingo Jacobsen.

J. F. Gellert: *Grundzüge der physischen Geographie von Deutschland.* 1. Band: *Geologische Struktur und Oberflächengestaltung.* VEB Deutscher Verlag der Wissenschaften. Berlin 1958. $17 \times 23\frac{1}{2}$ cm. 492 sider med 266 fig. og 174 fotos. DM 31,40.

Grundlaget for denne lærebog om landskabsformerne i Tyskland er udarbejdet som forelæsningsserie, hvor det har været målet dels at bringe læserne et regionalt kendskab og dels en indføring i den fysisk-geografiske problematik med Tysklands overfladeformer som eksempel. Bogen er opdelt i 4 dele behandlende Alpe-området, det mellemtyrke plateau, det nordtyske lavland og kystområderne. Herved dækkes vigtige sider af terrainets udviklingshistorie og overfladeformer, samtidig med at anvendelsen af eksempelmetoden giver mulighed for at trænge i dybden med visse problemer. Behandlingen af Nordsø-kysten optager således dobbelt så megen plads som Østersø-kysten, og der er iøvrigt gjort meget ud af netop de landskabsformer, som har særlig interesse for en dansk læser. Et væsentligt træk ved bogen er det rige illustrationsmateriale af kort, diagrammer og skitser hentet fra standardværker over de enkelte problemer. Litteraturhenvisningerne indskrænker sig til større oversigtsværker. Der er således tale om en lærebog og et oversigtsværk, som giver en god indføring i Tysklands landskabsformer, om end vægten i ret høj grad er lagt på den geologiske udvikling.

N. Kingo Jacobsen.

Aa. H. Kampp: *Tal i billeder.* G. E. C. Gads Forlag. København 1961. 15×21 cm. 72 sider. Pris kr. 9,50.

Tal i billeder foreligger hermed i en 3. revideret udgave. Fra at være en oversigt over statistisk-kartografiske fremstillingsformer med vurdering af den opnåede geografiske og pædagogiske værdi har man nærmet sig en nyttig lille håndbog i forskellige typer af fremstillingsformer med dertil knyttede praktiske vink. Udstyr, pris og format vil sikre den fortsat succes.

N. Kingo Jacobsen.

Axel Schou: *Olie. Oliegeografi i motoriseringens tidsalder.* E. Munksgaards Forlag. København 1961. $11\frac{1}{2} \times 19$ cm. 108 sider. Pris 8 kr.

Olie er det moderne samfundsmaskineris alfa og omega, et råstof, som i højeste grad egner sig til geografisk behandling. Samspelet mellem olie-felternes geografiske fordeling (såvel de produktive felter som forekom-

sten af oliereserverne), transportproblemerne, de politisk-geografiske relationer, alt dette, samt den tekniske udvikling i forbindelse med olien, behandles i 6 kapitler svarende til foredrag holdt i radioens søndagsuniversitet. Foruden de primære virkninger, som lige er opregnet, kommer den til lokaliseringen af raffinaderier knyttede erhvervs- og befolkningsmæssige udvikling. Virkningen af alle disse forhold er en gigantisk udvikling, som på forholdsvis kort tid har revideret tilværelsen, hvorfor denne lille bog må siges at være højst aktuel.

N. Kingo Jacobsen.

J. M. Lambert, J. N. Jennings, C. T. Smith, C. Green and J. N. Hutchinson: *The Making of the Broad. A Reconsideration of their Origin in the Light of new Evidence.* Royal Geographical Society, Research Series No. 3, London 1960. 18 × 25 cm. 153 sider. Pris 26/2 inkl. porto ved henvendelse til R. G. S.

The Norfolk Broad, søer fremkommet ved tørveproduktion i det 12.-15. årh., har været genstand for en indgående undersøgelse skabt gennem samarbejde mellem en geolog, en botaniker, en geograf, en arkæolog og en ingeniør. Indtil fremkomsten af disse nye resultater var man nærmest af den opfattelse, at der var tale om et naturfænomen, men omfattende boringer og botaniske analyser har afsløret den menneskeskabte oprindelse af »the broads«. Den historisk-geografiske undersøgelse klarlægger tidspunktet, ejerforholdet etc. Området udviser stor dansk indvandring i det 10. årh. (-by og -torp bebyggelser), og tørveindustrien må være startet kort tid efter denne kolonisering. I forbindelse med den arkæologiske redegørelse diskuteres relative hævnninger og sænkninger til forklaring af fænomenerne. Problemstillingen synes her en noget anden end på denne side af Nordsøen, men man læser redegørelsen med stor interesse.

N. Kingo Jacobsen.

D. R. Denman: *Origins of Ownership. A Brief History of Land Ownership and Tenure from Earliest Times to the Modern Era.* George Allen and Unwin. London 1958. 14½ × 22 cm. 190 sider. 22/6 net.

Støttet af fyldige litteraturhenvisninger gives en efter emnets art let læselig fremstilling af oprindelsen til de forskellige typer af ejerforhold i England afhængig af politiske systemer til forskellige tider med dertil svarende udnyttelsesmønstre. Der er således i det væsentlige tale om et historisk oversigtsværk med vide geografiske perspektiver. England har en rig tradition i historisk geografi at bygge på, og også for danske læsere er der ideer og kundskab af direkte interesse at hente i denne bog. Fra ejerforholdets udvikling i forhistorisk tid, hvor præsteskabets betydning har været afgørende, skildres forholdene frem til den feudale periode under normannerne. Denne periode var et tidsmæssigt lokalt fænomen, som i middelalderen blev omformet af øget viden og tilpasset nye tider, d. v. s. at ejerforholdet var et plastisk fænomen, som blev omformet ved lenenes politiske, sociale og økonomiske tvangssituation. Der gives et godt billede af landsbyfællesskabet, dets problemer og overgangen fra »open fields« til »enclosure«, d. v. s. udskiftningen, der starter så tidligt som i